

Valsts dzelzceļa administrācija

Riepiņku iela 2, Rīga, LV-1050, tālr. 67233225, fakss 67234105, e-pasts vda@vda.gov.lv, www.vda.gov.lv

LĒMUMS

Rīgā, 02.02.2023.

Nr.2-6-1

Par AS "Baltijas Ekspresis" sūdzības par VAS "Latvijas dzelzceļš" kā apkalpes vietas operatora darbībām izskatīšanu

Valsts dzelzceļa administrācija (turpmāk - Administrācija) 2022.gada 2.februārī ir saņēmta AS "Baltijas Ekspresis" (vienotais reģistrācijas Nr.41203009997, adrese – Dzintaru iela 20A, Ventspils, LV-3602) (turpmāk – **AS "Baltijas Ekspresis"**) 2022. gada 1. februāra sūdzība Nr.1.2-5/7-56 par VAS "Latvijas dzelzceļš" kā apkalpes vietas operatora darbībām un lēmumiem (turpmāk - **Sūdzība**).

[1] AS "Baltijas Ekspresis" Sūdzību iesniegusi saistībā ar VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes 2021. gada 27. decembra lēmumā Nr.VL-58/462 apstiprinātajiem pakalpojumu sniegšanas nosacījumu un cenu grozījumiem VAS "Latvijas dzelzceļš" kravas vagonu un kravas vilcienu apstrādes pakalpojumu sniegšanas noteikumos (noteikumi izteikti jaunā redakcija, noteikumu nosaukums mainīts uz "Kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumu un manevru pakalpojumu sniegšanas noteikumi" (turpmāk – **"Noteikumi"**)).

[1.1] Sūdzībā minēts, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumus un manevru pakalpojumus (turpmāk kopā – **VAS "Latvijas dzelzceļš" pakalpojumi**) kā apkalpes vietas operators sniedz uz VAS "Latvijas dzelzceļš" publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras ceļiem.

AS "Baltijas Ekspresis" ieskatā, no Dzelzceļa likuma 1.panta 26.punkta un 12.¹ panta otrās daļas neizriet, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" pakalpojumi atbilst tādiem pakalpojumiem, kas ir sniedzami apkalpes vietās. Turklāt nav arī norādīts, kurai konkrētai Dzelzceļa likuma normai atbilst norādītie pakalpojumi.

AS "Baltijas Ekspresis" norāda, ka publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras stacijas ceļiem, kas ir reģistrēti kā publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra, ir jābūt nodrošinātai piekļuvei saskaņā ar Dzelzceļa likuma 5.¹ panta pirmo daļu. AS "Baltijas Ekspresis" ieskatā, likums nepieļauj, ka apkalpes vietas pakalpojumus var sniegt uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras ceļiem un ka dzelzceļa staciju, kuru veido publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra, var noteikt par apkalpes vietu.

AS "Baltijas Ekspresis" vērš uzmanību, ka vietējo vagonu apstrādes padošanai uz pievedceļiem maksimālā darba apjomā ietvertie darbi nenoliedzami ir saistāmi ar dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu un vilcienu kustības vadību, bet šāds pakalpojums saskaņā ar Dzelzceļa likuma 12.¹ panta pirmās daļas 3.un 4.punktu ir pieskaitāms pie tāda, kas ir nodrošināms pārvadātājiem minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa ietvaros.

[1.2] AS "Baltijas Ekspresis" norāda, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" pakalpojumi tiks sniegti stacijas ceļos – tātad uz publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras – ar VAS "Latvijas

dzelzceļš" spēkiem un netiek paredzēta iespēja AS "Baltijas Ekspresis" izmantot pašapkalpošanos. AS "Baltijas Ekspresis" uzskata, ka tas ir netaisnīgi un arī ir diskriminējoši, jo to rezultātā AS "Baltijas Ekspresis" pretēji likuma prasībām netiks nodrošināta piekļuve tādai publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai, par kuras izmantošanu AS "Baltijas Ekspresis" maksā minimālā piekļuves pakalpojumu kompleksa ietvaros un kurai būtu jābūt piekļuvei minimālā pakalpojumu kompleksa ietvaros.

[1.3] AS "Baltijas Ekspresis" Sūdzībā norāda, ka Ventspils stacijā (nepieciešamības gadījumā arī citās stacijās) ir spējīga pati nodrošināt visas darbības ar kravas vagoniem, tostarp formēt un izformēt vilcienu sastāvus, padot un novākt vagonus kravas saņēmējiem un nosūtītājiem. Tā kā AS "Baltijas Ekspresis" ir gan resursi, gan arī prasmes, lai pati varētu veikt Noteikumos paredzētos pakalpojumus, pakalpojumu iegāde no VAS "Latvijas dzelzceļš" rada papildus izdevumus AS "Baltijas Ekspresis".

[1.4] AS "Baltijas Ekspresis" vērš uzmanību uz Noteikumos paredzēto papildus cenu, kas tiek aprēķināta, ja vagoni atrodas stacijā virs tehnoloģiskā laika, un norāda sekojošo.

AS "Baltijas Ekspresis" norāda, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" ar savu darbību ietekmē vagonu atrašanās laiku stacijā, jo kravas vilcienu formēšanai un kravas vagonu sagatavošanai padošanai uz pievedceļiem piemēro kravu vilcienu formēšanas plānu. AS "Baltijas Ekspresis" atšķirībā no VAS "Latvijas dzelzceļš" meitas uzņēmuma SIA "LDZ CARGO" nav nodrošināta piekļuve VAS "Latvijas dzelzceļš" informācijas tehnoloģiju sistēmām, kurās AS "Baltijas Ekspresis" varētu pārbaudīt, vai VAS "Latvijas dzelzceļš" aprēķinātie dati par vagonu atrašanos stacijā virs tehnoloģiskā laika atbilst faktiskajai situācijai un vai ritošā sastāva atrašanās stacijā virs tehnoloģiskā laika nav izraisīta VAS "Latvijas dzelzceļš" vai SIA "LDZ CARGO" darbību rezultātā.

AS "Baltijas Ekspresis" norāda, ka gadījumā, ja VAS "Latvijas dzelzceļš" vēlas ieviest jaunu apkalpes vietas pakalpojumu - vagonu stāvēšanu stacijas ceļos, tad attiecīgi jāveic visiem saprotamas izmaiņas staciju tehniskajos rīcības aktos, jāizdala konkrēti stacijas ceļi, kas paredzēti ilgstošai vagonu novietošanai, jāsaskaņo šī pakalpojuma cena ar Administrāciju. Tāpat AS "Baltijas Ekspresis" atgādina, ka SIA "LDZ CARGO" bez maksas uz VAS "Latvijas dzelzceļš" staciju ceļiem ilgstoši glabā vairākus tūkstošus savu kravas vagonu. AS "Baltijas Ekspresis" uzskata, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" kā infrastruktūras pārvaldītājs rīkojas sava meitas uzņēmuma SIA "LDZ CARGO" interesēs, kas, iespējams, ir vērtējama kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana.

[1.5] AS "Baltijas Ekspresis" norāda, ka attiecībā uz VAS "Latvijas dzelzceļš" priekšlikumu ieviest manevru pakalpojumu jeb manevru darbu organizēšanu un vadīšanu uz stacijas ceļiem, jau šobrīd pakalpojuma "vietējā vagonu apstrāde" ietvaros tiek maksāts VAS "Latvijas dzelzceļš" par AS "Baltijas Ekspresis" manevru lokomotīves atrašanos uz VAS "Latvijas dzelzceļš" stacijas ceļiem. No Noteikumiem nav saprotams, vai tie nerada situāciju, kurā VAS "Latvijas dzelzceļš" saņem divus maksājumus par vienu un to pašu pakalpojumu. AS "Baltijas Ekspresis" ieskatā, ja VAS "Latvijas dzelzceļš" mērķis ir saņemt maksājumus no tehnoloģisko procesu veicējiem vai privāto pievedceļu īpašniekiem, kas, manevrus organizējot, izmanto arī VAS "Latvijas dzelzceļš" staciju vai parku ceļus, tad Noteikumos tā arī vajadzēja to noformulēt.

[2] Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, AS "Baltijas Ekspresis" Sūdzībā lūdz:

[2.1] izvērtēt VAS "Latvijas dzelzceļš" Noteikumu un/vai Pakalpojumu atbilstību tiesību normām un neatbilstības gadījumā tos atcelt un uzlikt par pienākumu VAS "Latvijas dzelzceļš" grozīt Noteikumus un/vai Pakalpojumus;

[2.2] izvērtēt, vai VAS "Latvijas dzelzceļš" Noteikumi un/vai Pakalpojumi nerada netaisnību un/vai diskrimināciju attiecībā uz AS "Baltijas Ekspresis", un netaisnības un/vai diskriminācijas

konstatēšanas gadījumā uzlikt par pienākumu VAS "Latvijas dzelzceļš" grozīt Noteikumus un/vai Pakalpojumus;

[2.3] pārbaudīt visu Noteikumos paredzēto Pakalpojumu cenu pamatotību, kā arī izvērtēt to, vai VAS "Latvijas dzelzceļš" maksu par vieniem un tiem pašiem pakalpojumiem neiekasē divreiz, un neatbilstības gadījumā uzdot VAS "Latvijas dzelzceļš" nepamatoti noteiktās cenas grozīt un uzdot par pienākumu nepiemērot maksu par pakalpojumiem divreiz;

[2.4] lai veicinātu AS "Baltijas Ekspresis" efektīvu darbību un novērstu pret AS "Baltijas Ekspresis" izraisīto netaisnību un diskrimināciju izvērtēt, vai AS "Baltijas Ekspresis" netiek uzspiesti pakalpojumi, ko AS "Baltijas Ekspresis" var nodrošināt pati, un uzspiešanas konstatēšanas gadījumā uzdot VAS "Latvijas dzelzceļš" pienākumu pārtraukt uzspiest izmantot tās uzspiestos pakalpojumus.

[3] Nolūkā noskaidrot VAS "Latvijas dzelzceļš" viedokli par Sūdzībā minētajiem apstākļiem, kā arī, lai iegūtu papildus informāciju, Administrācija, lūdza VAS "Latvijas dzelzceļš" sniegt viedokli par Sūdzībā minēto. VAS "Latvijas dzelzceļš" ar savu 2022.gada 9.marta vēstuli Nr. D-6.4.14/47-2022 (turpmāk – Paskaidrojumi), 2022. gada 27. maija vēstuli un 2022. gada 7. oktobra vēstuli Nr. D-6.4.1/2068-2022 (turpmāk – Papildu paskaidrojumi) ir iesniegusi savus paskaidrojumus.

[3.1] VAS "Latvijas dzelzceļš" savos Paskaidrojumos informē, ka ar Noteikumu grozījumiem pakalpojumu nosaukums "kravas vagonu un kravas vilcienu apstrādes pakalpojumi" tika mainīts uz "kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumi" un no pakalpojumu klāsta tika izslēgts pakalpojums "vilcienu apstrāde". Tāpat tika mainīts Noteikumu nosaukums uz "Kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumu un manevru pakalpojumu sniegšanas noteikumi", tika ieviests tehnoloģiskais laiks pakalpojuma saņemšanai un noteikta maksa par šī tehnoloģiskā laika (24 stundas, skaitot no vagona pienākšanas stacijā līdz vagona nosūtīšanai no stacijas brīdim) pārsniegšanu, līdzšinējās pakalpojumu cenas indeksētas par 4%, ieviests jauns pakalpojums – manevru organizēšana.

[3.2.1] VAS "Latvijas dzelzceļš" uzskata, ka Sūdzības 1.- 3. punktā (šī lēmuma 1.1.-1.3.punktā) minētos apstākļus, attiecībā uz vagonu šķirošanas un komplektēšanas (vagonu apstrādes) pakalpojumiem, Administrācija jau ir izskatījusi, pieņemot 2019. gada 7. oktobra lēmumu Nr. 1.5.- 6/2_2019. 2019. gada 6. novembrī VAS "Latvijas dzelzceļš" lēmumu pārsūdzēja. Līdz ar ko tika ierosināta administratīvā tiesu lieta Nr.A420284019. VAS "Latvijas dzelzceļš" vērs uzmanību, ka AS "Baltijas Ekspresis" atkārtoti iesniedz Administrācijai sūdzību par jautājumiem, kas tiek skatīti tiesā. Administrācija jau 2021. gada 2. martā, izskatot AS "Baltijas Ekspresis" 2020. gada 5. marta sūdzību Nr.1.2-5/7-145, to noraidīja (Administrācijas 2021. gada 2. marta lēmums Nr.2-6-1), norādot, ka vienas un tās pašas lietas vairākkārtējā izskatīšana nav lietderīga. VAS "Latvijas dzelzceļš" uzskata, ka paralēli tiesas procesam vērtēt Sūdzības 1.- 3.punktā izklāstītos jautājumus nav lietderīgi un nav tiesiski pieļaujami.

[3.2.2] VAS "Latvijas dzelzceļš" norāda, ka nav saprotams AS "Baltijas Ekspresis" apgalvojums, ka, samaksājot infrastruktūras maksu, pārvadātājs saņem tiesības glabāt vagonus uz stacijas ceļiem neierobežotā skaitā un laikā. Maksa par dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu tiek noteikta un iekasēta par veikto pārvadājumu (attiecīgi vilciena kilometri), tajā skaitā maksā ir iekļauts maksas parametra lielums par piekļuvi (arī piekļuvi pa sliežu ceļiem) dzelzceļa infrastruktūrai, kas savieno to ar apkopes vietām, kurās notiek kravas vilcienu saformēšana un izformēšana un ritošā sastāva pārvietošana iekraušanai un izkraušanai, bet neparedz pakalpojumu sniegšanu, kas saistīti ar ritošā sastāva apstrādi vai vagonu stāvēšanu.

[3.2.3] VAS "Latvijas dzelzceļš" vērs uzmanību, ka Noteikumu pilnveidošanas un tehnoloģiskā laika ieviešanas galvenais uzdevums ir veicināt kravas vagonu apstrādes ātrumu un novērst

vagonu uzkrāšanos mezglā stacijās. VAS "Latvijas dzelzceļš" prakse rāda, ka, samazinoties kravu pārvadājumu apjomam, mezglu staciju noslodze daudzos gadījumos palielinās, nevis samazinās. Tas bieži skaidrojams ar pārvadātāju un klientu vēlmi atlikt vagonu apstrādi līdz izveidosies lielākas vagonu grupas, izmantojot mezglu stacijas kā bezmaksas noliktavas. Tehnoloģiskais laiks ir paredzēts vagonu apstrādes pasūtīšanai, vagonu apstrādes darbu plānošanai, vagonu apstrādes veikšanai un vagonu nosūtīšanai no stacijas. Tehnoloģiskais laiks tika noteikts, ņemot vērā, ka ilgākais viena vilciena sastāva pilnas apstrādes cikla laiks stacijās, kurās notiek vagonu un kravu pieņemšana un nodošana no/uz kaimiņvalstu dzelzceļiem (pieņemšanas/nodošanas stacijas) un līdz ar to tiek veiktas visvairāk operāciju ar vagoniem un kravu, sastāda aptuveni 9 stundas, bet vidējais laiks - aptuveni 5 stundas.

Vilciena sastāva pilna apstrāde iekļauj ne tikai laiku vagonu šķirošanai un komplektēšanai, bet arī laiku, kas nepieciešams, lai izpildītu visas ar vagoniem un kravām saistītās operācijas, t.sk. tās, kuras ir pārvadātāja kompetencē.

[3.2.4] VAS "Latvijas dzelzceļš" vērš uzmanību, ka AS "Baltijas Ekspresis", tāpat kā visi citi pārvadātāji, saņem informāciju par vilcienu kustību un vagonu pienākšanu stacijā/nosūtīšanu no stacijas vilciena sastāvā no VAS "Latvijas dzelzceļš" Automatizētās pārvadājumu operatīvās vadības sistēmas (APOVS), saņemot informāciju TGNL (telegrammas) veidā un vagonu atrašanās laiku uz stacijas ceļiem VAS "Latvijas dzelzceļš" fiksē Stacijas automatizētās vadības sistēmā (SAVS). Pārvadātājiem būs iespējams pārbaudīt VAS "Latvijas dzelzceļš" aprēķinātos datus par vagonu atrašanos stacijā virs tehnoloģiskā laika, kopā ar rēķinu saņemot SAVS izziņu par katra vagona atrašanos stacijā virs tehnoloģiskā laika un salīdzināt ar saviem uzskaites datiem.

[3.2.5] VAS "Latvijas dzelzceļš" norāda, ka pašlaik tikai SIA "LDZ CARGO", ievērojot "Vagonu un konteineru uzskaites un lietošanas noteikumu" prasības, veic vagonu un konteineru uzskaiti. Ja visi pārvadātāji veiktu vagonu un konteineru uzskaiti, visiem būtu pieejama un pilnīgi skaidra informācija par to, kas notiek ar katru vagonu un kas par to ir atbildīgs.

[3.2.6] VAS "Latvijas dzelzceļš" paskaidro, ka kravas vilcienu formēšanas plāns ir dokuments, ko izstrādā un pirms jauna vilcienu kustības gada grafika ieviešanas apstiprina Sadraudzības dalībvalstu dzelzceļa transporta padomes (turpmāk – Padome) dalībnieki. Kravas vilcienu formēšanas plāna, tāpat kā citu Padomes dokumentu prasību ievērošana, ir nepieciešamais nosacījums dalībai starptautiskos pārvadājumos, izmantojot NVS dalībvalstu dzelzceļa infrastruktūru.

Kravas vilcienu formēšanas plānā ir paredzētas iespējas vilcienu formēšanai un nosūtīšanai no stacijas vagonu grupās, ja diennakts laikā nav iespējams uzkrāt pietiekošu vagonu skaitu pilnam sastāvam. Jāpiemin, ka "bilances" metodes pilnveidošana ir viens no tukšo vagonu ilgstošas uzkrāšanas problēmas risinājumiem nepietiekoša katra pārvadātāja kravu pārvadājumu apjoma gadījumā. Tomēr jāmin, ka šis jautājums ir pārvadātāju kompetences jomā.

[3.2.7] VAS "Latvijas dzelzceļš" paskaidro, ka "vagonu glabājuma" komercpakalpojumu, kura ietvaros tiek nodoti glabāšanā tukšie vagoni, kuri ilgstoši netiek izmantoti pārvadājumos (neatrodas vilciena sastāvā vai šķirošanas un komplektēšanas procesā). Ir paredzēts, ka vagonu glabāšana tiks nodrošināta uz VAS "Latvijas dzelzceļš" piederošas dzelzceļa infrastruktūras sliežu ceļiem līnijas stacijās. Šobrīd VAS "Latvijas dzelzceļš" neplāno ieviest stāvēšanas ceļu pakalpojumu, jo stacijas ceļiem (īpaši līnijas stacijas) pārsvarā ir daudzfunkcionāls izmantošanas nolūks un to sadalīšana, paredzot tikai vienu izmantošanas mērķi, var novest pie tīkla kopējās jaudas ievērojamas samazināšanas. Nosakot glabāšanas vietu, VAS "Latvijas dzelzceļš" ņems vērā esošo situāciju ar staciju noslodzi.

[3.3] VAS "Latvijas dzelzceļš" informē, ka, ir ieviests jauns pakalpojums "manevru pakalpojums", kas ir darbu komplekss, kas iekļauj manevru organizēšanu uz stacijas ceļiem un

tiks sniegts tehnoloģisko procesu veicējiem, t.sk. pārvadātājiem, kad tie izpilda tehnoloģisko procesu veicēju funkcijas, ja pasūtītāja manevru lokomotīve (ar/bez vagoniem) pārvietošanai uz vienas privātas lietošanas dzelzceļa infrastruktūras ceļiem vai no vienas privātas lietošanas dzelzceļa infrastruktūras uz citu privātas lietošanas dzelzceļa infrastruktūru, izbrauc uz VAS "Latvijas dzelzceļš" stacijas ceļiem.

Manevru pakalpojumu sniegšanā ir iesaistīti stacijas darbinieki, kuri veic papildu darbības, lai nodrošinātu drošu manevru organizēšanu uz stacijas ceļiem.

Maksa par manevru darbiem dzelzceļa apkalpes vietās tiek ieviesta ar mērķi novērst acīmredzamo maksas noteikšanas līdzšinējās prakses nepilnību, kad apkalpes vietu atsevišķus resursus un pakalpojumus varēja izmantot bez maksas, bet tas nevar būt par iemeslu arī turpmāk pieprasīt šo pakalpojumu sniegšanu, nenoslēdzot līgumu un bez maksas. Maksa tika noteikta, izvērtējot iesaistīto stacijas darbinieku darba apjomu šī pakalpojuma nodrošināšanai, kas 2021.gadā sastāda vidēji 8% no kopējā darba laika.

[4] Administrācija ar savu 2022. gada 14. marta lēmumu Nr.2-6-1 ir pagarinājusi administratīvā akta izdošanas termiņu līdz 2022.gada 2.jūnijam.

Administrācija ar savu 2022. gada 2. jūnija lēmumu Nr.2-6-4 ir pagarinājusi administratīvā akta izdošanas termiņu līdz 2022.gada 3.oktobrim.

Administrācija ar savu 2022. gada 23. septembra lēmumu Nr.2-6-8 ir pagarinājusi administratīvā akta izdošanas termiņu līdz 2022.gada 30.decembrim.

Administrācija ar savu 2022. gada 29. decembra lēmumu Nr.2-6-10 ir pagarinājusi administratīvā akta izdošanas termiņu līdz 2023.gada 2.februārim.

[5] Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 31.panta pirmās daļas 8.punktu Administrācija izskata pieteikuma iesniedzēja sūdzības, ja tas uzskata, ka notikusi netaisnība, diskriminācija, vai ja tas ir cietis jebkādā citā veidā, jo īpaši sūdzības par lēmumiem, ko pieņēmis apkalpes vietas operators par (...) g) pakalpojumu pieejamību un pakalpojumu maksas noteikšanu saskaņā ar šā likuma 12.¹ un 12.² pantu.

No minētā secināms, ka Sūdzības izskatīšana ietilpst Administrācijas kompetencē.

No Dzelzceļa likuma 31.panta 2.² daļas izriet Administrācijas pienākums pieņemt lēmumu par sūdzībām, veikt pasākumus, lai situāciju uzlabotu un informēt attiecīgās personas par savu pamatoto lēmumu. Līdz ar to administratīvā akta izdošana ir obligāta.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65.panta trešo daļu, ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka administratīvais akts izdodams, bet nav noteikts tā konkrētais saturs (satura izvēles administratīvais akts), iestāde izdod šo aktu, ievērojot piemērojamā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatojamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu.

Attiecīgi, ievērojot Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmo daļu, jāņem vērā, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj:

- 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (legitīmu) mērķi;
- 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai;
- 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses;
- 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu

var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

[6] Vērtējot AS "Baltijas Ekspresis" šī lēmuma 1.1.-1.3. punktos minētos argumentus, Administrācija secināja, ka vērtējusi tos Administrācijas 2019.gada 7.oktobra lēmuma Nr. 1.5.-6/2_2019 "Par apkalpes vietas operatora un publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja VAS "Latvijas dzelzceļš" pakalpojumiem" (turpmāk – Lēmums Nr.1.5.-6/2_2019) pieņemšanas ietvaros. Attiecīgi VAS "Latvijas dzelzceļš" Lēmumu Nr.1.5.-6/2_2019 ir pārsūdzējusi un Administratīvā rajona tiesa, pieņemot 2019.gada 12. novembra lēmumu, ir uzsākusi administratīvo lietu Nr. A420284019. Tātad šī lēmuma 1.1.-1.3. punktā minētie argumenti jau ir tikuši izskatīti pēc būtības.

[6.1] Sūdzības izskatīšanai atbilstoši Dzelzceļa likuma 31.panta 2.² daļai jānodrošina sūdzības iesniedzēju interešu aizstāvība un jānodrošina pasākumu veikšana, lai pārtrauktu konstatēto tiesību aizskārumu. Līdz ar to, ievērojot minēto, ka Sūdzības izskatīšana attiecībā uz šī lēmuma 1.1.-1.3. punktā minētajiem argumentiem pēc būtības jau ir veikta, jauna lēmuma pieņemšana, nenodrošinātu Lēmuma Nr.1.5.-6/2_2019 ietvaros konstatētā AS "Baltijas Ekspresis" tiesību aizskāruma novēršanu. Turklāt jāņem vērā, ka vienas un tās pašas lietas vairākkārtēja izskatīšana nav lietderīga. Papildus jānorāda, ka administratīvās lietas Nr. A420284019 ietvaros AS "Baltijas Ekspresis" ir pieaicināta kā trešā persona. Attiecīgi notiekošās tiesvedības ietvaros AS "Baltijas Ekspresis" ir iespēja īstenot savu interešu aizstāvību.

Tāpat jānorāda, ka AS "Baltijas Ekspresis" jau ir iepriekš vērsusies Administrācijā par Sūdzībā minētajiem apstākļiem (šī lēmuma 1.1.-1.3.punkts).

Proti, Administrācija 2020.gada 5.martā saņēma AS "Baltijas Ekspresis" sūdzību Nr.1.2-5/7-145 par VAS "Latvijas dzelzceļš" kā dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja un apkalpes vietas operatora darbībām, kurā AS "Baltijas Ekspresis" norādīja, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" nepilda ar Lēmumu Nr.1.5.-6/2_2019 tai uzlikto tiesisko pienākumu.

Attiecīgi Administrācija ar savu 2021. gada 2. marta lēmumu Nr.2-6-1 atteica izdot AS "Baltijas Ekspresis" labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata. Administrācija vērš uzmanību, ka iepriekšminētais lēmums nav pārsūdzēts.

[6.2] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punktu pēc nepieciešamo faktu konstatēšanas un administratīvā procesa dalībnieku uzklaušanās iestāde nekavējoties izvērtē lietas apstākļus un izdod administratīvo aktu, ar kuru pilnībā vai daļēji atteikts izdot iesniedzējam labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata vai tā nav lietderīga.

Nemot vērā iepriekš konstatēto, ka pieņemot jaunu lēmumu, netiktu nodrošināta Lēmuma Nr.1.5.-6/2_2019 ietvaros konstatētā AS "Baltijas Ekspresis" tiesību aizskāruma novēršana un ka vienas un tās pašas lietas vairākkārtēja izskatīšana nav lietderīga, Administrācija secina, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punktam nav pamata izdot iesniedzējam AS "Baltijas Ekspresis" labvēlīgu administratīvo aktu attiecībā uz šī lēmuma 1.1.-1.3. punktā minētajiem argumentiem.

[7] AS "Baltijas Ekspresis" Sūdzībā iebildusi attiecībā uz Noteikumos paredzēto papildus cenu, kas tiek aprēķināta, ja vagoni atrodas stacijā virs tehnoloģiskā laika, kā arī manevru organizēšanas pakalpojuma maksu.

[7.1] Vērtējot AS "Baltijas Ekspresis" viedokli, ka papildus cena, kas tiek aprēķināta, ja vagoni atrodas stacijā virs tehnoloģiskā laika, būtu piemērojama, ieviešot tikai atsevišķu pakalpojumu, Administrācija vērtēja Dzelzceļa likuma prasības attiecībā uz apkalpes vietas pakalpojumu definēšanu un konstatēja, ka Dzelzceļa likums neierobežo maksas par apkalpes vietas pakalpojuma iedalīšanu vairākās komponentēs un paša pakalpojuma sadalīšanu vairākās daļās.

No Noteikumiem izriet, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" papildus cenu piemēro tikai kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumu ietvaros. Proti, ritošā sastāva atrašanos stacijā par attiecīgo papildus cenu nevar saņemt, neizmantojot VAS "Latvijas dzelzceļš" kravas vagonu šķirošanas un komplektēšanas pakalpojumus. Ņemot vērā minēto, AS "Baltijas Ekspresis" apgalvojums, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" faktiski sniedz atsevišķu pakalpojumu, nav pamatots.

[7.2] Vērtējot AS "Baltijas Ekspresis" norādīto, ka AS "Baltijas Ekspresis" nav nodrošināta piekļuve VAS "Latvijas dzelzceļš" informācijas tehnoloģiju sistēmām, kurās AS "Baltijas Ekspresis" varētu pārbaudīt, vai VAS "Latvijas dzelzceļš" aprēķinātie dati par vagonu atrašanos stacijā virs tehnoloģiskā laika atbilst faktiskajai situācijai un vai ritošā sastāva atrašanās stacijā virs tehnoloģiskā laika nav izraisīta VAS "Latvijas dzelzceļš" vai SIA "LDZ CARGO" darbību rezultātā, Administrācija secināja, ka atbilstoši Papildu paskaidrojumos minētajam pārvadātājiem ir iespējams piekļūt minētajām informācijas tehnoloģiju sistēmām, par to veicot atbilstošu samaksu (saskaņā ar VAS "Latvijas dzelzceļš" Informācijas sistēmu piekļuves un lietošanas pakalpojumu sniegšanas noteikumiem (apstiprināti ar valdes 2021.gada 5.jūlija lēmumu Nr. VL-34/238, pieejami VAS "Latvijas dzelzceļš" tīmekļa vietnē www.ldz.lv)). Līdz ar to AS "Baltijas Ekspresis" arguments nav pamatots. Tāpat VAS "Latvijas dzelzceļš" ir informējusi Administrāciju, ka līdz šim šādu piekļuvi AS "Baltijas Ekspresis" nav pieprasījusi.

Papildus iepriekš secinātajam, jāņem vērā Paskaidrojumos minētais, ka AS "Baltijas Ekspresis", saņem informāciju par vilcienu kustību un vagonu pienākšanu stacijā/nosūtīšanu no stacijas vilciena sastāvā no VAS "Latvijas dzelzceļš" Automatizētās pārvadājumu operatīvās vadības sistēmas (APOVS), saņemot informāciju TGNL (telegrammas) veidā un vagonu atrašanās laiku uz stacijas ceļiem VAS "Latvijas dzelzceļš" fiksē Stacijas automatizētās vadības sistēmā (turpmāk - SAVS). Pārvadātājiem būs iespējams pārbaudīt VAS "Latvijas dzelzceļš" aprēķinātos datus par vagonu atrašanos stacijā virs tehnoloģiskā laika, kopā ar rēķinu saņemot SAVS izziņu par katra vagona atrašanos stacijā virs tehnoloģiskā laika un salīdzināt ar saviem uzskaites datiem.

[7.3] Ievērojot šī lēmuma 7.1. un 7.2. punktā konstatēto, ka Sūdzībā minētie argumenti, kas ietverti šī lēmuma 1.4.punktā, nav pamatoti, Administrācija secina, ka AS "Baltijas Ekspresis" saistībā ar šī lēmuma 1.4. punktā minētajiem faktiskajiem apstākļiem nav radīts tiesību aizskārums. Līdz ar to Administrācijai nav pamata lemt par jebkādiem pasākumiem situācijas uzlabošanai saskaņā ar Dzelzceļa likuma 31.panta 2.² daļu. Ņemot vērā minēto, Administrācija, atsaucoties uz Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punktu, konstatē, ka attiecībā uz šī lēmuma 1.4. punktā minēto ir pamats izdot administratīvo aktu, ar kuru atteikts izdot iesniedzējam labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata.

[7.4] Attiecībā uz Sūdzībā ietverto lūgumu pārbaudīt visu Noteikumos paredzēto Pakalpojumu cenu pamatotību Administrācija, t.sk. arī ņemot vērā šī lēmuma 1.5. punktā minēto, savā 2023. gada 13.janvāra vēstulē Nr.2-5-1, ievērojot Administratīvā procesa likuma 63.¹, 65. panta trešajā daļā un Valsts pārvaldes iekārtas likuma X nodaļā minēto, izteica priekšlikumu VAS "Latvijas dzelzceļš" noslēgt administratīvo līgumu. Atbilstošu līgumu Administrācija un VAS "Latvijas dzelzceļš" noslēdza 2023. gada 2.februārī (Administratīvais līgums Nr.2-8-1). Ņemot vērā minēto, Noteikumos paredzēto Pakalpojumu cenu pamatotības, kā arī šī lēmuma 1.5. punktā minēto argumentu izvērtējums šī lēmuma ietvaros netika veikts.

[8] Saistībā ar Sūdzībā minēto, ka VAS "Latvijas dzelzceļš" rīkojas sava meitas uzņēmuma SIA "LDZ CARGO" interesēs, kas, iespējams, ir vērtējama kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, Administrācija norāda, ka tās kompetencē neietilpst jautājumu par iespējamu Konkurences likuma pārkāpumu izskatīšana.

[9] Ņemot vērā visu iepriekš konstatēto un secināto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 3.punktu, Dzelzceļa likuma 31.panta pirmās daļas 8.punkta "g" apakšpunktu un 31.panta 2.² daļu, Administrācija pieņem šādu lēmumu:

attiecībā uz šī lēmuma 1.1., 1.2., 1.3. un 1.4. punktā minēto atteikt AS "Baltijas Ekspresis" izdot labvēlīgu administratīvo aktu sakarā ar to, ka administratīvā akta izdošanai nav pamata.

[10] Šo lēmumu saskaņā ar Dzelzceļa likuma 31.panta trešo daļu, Administratīvā procesa likuma 76.panta otro daļu, 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

[11] Šā lēmuma pārsūdzēšana tiesā saskaņā ar Dzelzceļa likuma 31.panta trešo daļu un Administratīvā procesa likuma 185. panta ceturtās daļas 2.punktu neaptur tā darbību.

Direktors

Andulis Židkovs

DOKUMENTS SATUR DROŠU E-PARAKSTU UN LAIKA ZĪMOGU